

нощья върху стана на Лонгобардытъ, умъртвили първия имъ краль Агелмунда и зели съ себя си робиня дъщеря му ⁽⁹⁾.

Но, споредъ нѣкои Арменскы писатели, сщществуваньето на Българытъ въ Европа, възлазя на една по-далечна епоха, и тѣхното име са намѣрва въ факты, които принадлежатъ на древността. Тѣй, споредъ свидѣтелството на *Мойсея Хоренскый*, който писалъ своята *Арменска Исторія* ⁽¹⁰⁾ кждѣ 450 г., разказва, че въ негово време и много ёще преди него, Българытъ были познаты въ Арменія като единъ силенъ народъ, *който живѣялъ твърдо далечъ отвѣдъ Кавказскытъ горы*. Той иска да каже, че по-много отъ единъ вѣкъ преди Христа, именно при царя Арзаса I, който владѣеше ерменскыя престолъ отъ 129—116 преди Р. Х., многобройна една колонія Българи, испѣдени отъ земята имъ по слѣдствие на междуособны боеве, дошли та са заселили въ тѣзи часть на Арменія, която лѣжи къмъ сѣверъ отъ р. Араксъ. Послѣ имъ устѣпили за жилище една часть отъ областта *Пазень*, която са казвала *горня Пазень* и *анфайд-Пазень*, сир. *Пазень безъ гора*. Арменскыйтъ историкъ ни назва даже и името на главатаря на тѣзи колонія — *Вундъ* (Vound), който и далъ името си на страната дѣто са поселилъ съ своя народъ. Туй име съ време послѣ са измѣнило и зели да го произносижтъ *Ванандъ*, Vanand.

Туй ясно показва, че Българытъ были извѣстны на Азіатцытъ много по напредъ неже на Европейцытъ. И по извѣстіята на Арабскытъ и Персидскы географы, тѣ първоначално живѣяли по источната страна на р. Волга (у тѣхъ Атель), и владѣніята имъ

⁽⁹⁾ Assem. cal. Eccl. t. II, p. 286.

⁽¹⁰⁾ Historia Armeniaca, London, 1736, p. 90—100.